

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Det foreliggende forslag har til formål at give udvidede rammer for at træffe beslutning om og indgå aftale om den økonomisk bedst mulige finansiering af anlæggelse af vandkraftværker omfattet af Inatsisartutlov om rammebetingelser for anlæg, finansiering og drift af vandkraftværker med tilhørende faciliteter til forsyning af Nuuk samt Qasigiannguut og Aasiaat (anlægsloven).

Med forslaget gøres det muligt:

- At dække finansieringsbehovet af anlægsprojekterne ved en finansiering af både lån fra den danske stat og/eller fra eksterne finansieringskilder på det kommercielle lånemarked.
- At Naalakkersuisut kan genudlåne lånoptag til enten Nukissiorfiit eller til et selvstyrejet aktieselskab.
- At anlæg, finansiering og drift af vandkraftværker omfattet af anlægsloven kan overdrages helt eller delvist til et selvstyrejet aktieselskab.
- At forhandle og indgå aftale om statsligt genudlån til Nukissiorfiit eller til et selvstyrejet aktieselskab.

2. Hovedpunkter i forslaget

2.1.1. Gældende ret

Den gældende lov (anlægsloven) fastsætter i § 5, stk. 1 og 2, at Naalakkersuisut kan optage lån inden for et samlet gældsmaksimum på 3,1 mia. DKK, og at Naalakkersuisut kan genudlåne lånoptaget efter stk. 1 til Nukissiorfiit til finansiering af anlægsprojekter omfattet af loven. Anlægsloven indeholder ikke en udtrykkelig hjemmel til at genudlåne et lån optaget af landskassen til et selvstyrejet aktieselskab, idet bestemmelsen alene nævner Nukissiorfiit, der er organiseret som en nettostyret selvstyrevirksomhed. Nukissiorfiit har ikke en selvstændig adgang til at optage lån uden om landskassen til anlægsinvesteringer. Det følger heraf og videre af bestemmelsen, at der ikke er adgang til, at der kan ske et statsligt genudlån direkte til Nukissiorfiit efter reglerne i den danske statslånslov.

Bestemmelsen i § 6 i anlægsloven fastsætter, at Naalakkersuisut kan indgå aftale med en eller flere private parter om anlæg, finansiering og drift. Denne bestemmelse hjemler muligheden for at indgå en BOT-aftale. En BOT-aftale indebærer, at Grønlands Selvstyre indgår en samlet aftale med eksterne investorer omkring finansiering, etablering og drift af vandkraftværkerne med tilhørende faciliteter samt overdragelse deraf til Grønlands Selvstyre efter et nærmere fastsat tidspunkt. Ved den indgåede aftale vil den eksterne investor påtage sig ansvaret for samt bære en væsentlig andel af de tilhørende risici forbundet med etablering og drift af

vandkraftværkerne over en nærmere fastsat periode, men samtidig vil investoren indregne en fortjeneste ved at påtage sig risikoen for budgetoverskridelser og drift.

2.1.2. Forslaget

Med lovforslaget gives Naalakkersuisut en udvidet bemyndigelse til at forhandle en finansiering med den danske stat om tilvejebringelse af et grundlag, der kan gøre det muligt for den danske stat at yde et genudlån til Nukissiorfiit eller et selvstyrejet selskab til finansiering af anlægsinvesteringer mv. Et statsligt genudlån vil med en høj grad af sikkerhed kunne ske med en lavere rentesats end lån på det kommercielle lånemarked.

Naalakkersuisut har rettet henvendelse til det danske Finansministerium med henblik på drøftelser om et statsligt låneoptag. Den 14. marts 2022 blev der indgået en hensigtserklæring, hvorved den danske regering og Naalakkersuisut er enige om i fællesskab i regi af det danske Finansministerium og Finansdepartementet at afdække, om – og i givet fald, hvordan – man fra dansk side kan bidrage i forbindelse med finansiering af de konkrete grønlandske vandkraftprojekter.

Den danske stat kan yde genudlån – det vil sige lån, der optages af den danske finansminister, og som derefter genudlånes til andre statsinstitutioner og statslige selskaber m.v. – med hjemmel i lov nr. 1079 af 22. december 1993 om bemyndigelse til optagelse af statslån med senere ændringer (statslånsloven) og med hjemmel i særlovgivningen vedrørende de enkelte statsinstitutioner og statslige selskaber mv.

Ydelse af et statsligt genudlån til statslige selskaber mv. forudsætter, at der er indgået en aftale herom, hvor vilkårene herfor er fastsat. Finansieringsaftalen fastsættes på grundlag af investerings- og finansieringsplaner, som udarbejdes af låntager, og som efterfølgende godkendes af den danske stat. Nukissiorfiit eller et selvstyrejet selskab optager herefter lån efter retningslinjerne i den godkendte plan.

Finansieringsplanen omfatter det samlede finansieringsbehov omfattet af anlægsloven. Det forudsættes, at der i forbindelse med en årlig godkendelse af investerings- og finansieringsplanen tages stilling til, i hvilket omfang lån skal søges optaget som statslån samt tilbagebetalingsprofilen herfor. Som led heri fastsættes en ramme for virksomhedens optagelse af statslån. Det er en forudsætning for ydelsen af statslån, at de løbende forrentes og afdrages. Renten på lånene vil blandt andet afspejle løbetiden og afdragsprofilen, idet lånene ikke må ydes på bedre vilkår end dem, staten selv kan opnå som låntager.

For at kunne forhandle og indgå en aftale om et statsligt genudlån til Nukissiorfiit eller til et selvstyrejet selskab til finansiering af anlægsopgaverne omfattet af anlægsloven vil der være behov for at forhandle vilkår og betingelser til opfyldelse af statslånslovens krav til ydelse af genudlån. Med forslaget indsættes en hjemmel til, at Naalakkersuisut til det formål bemyndiges til at træffe beslutninger om tilpasning af anlægsprojektets organisering og de

juridiske rammer, herunder om der skal ske en overdragelse af opgaverne omfattet af anlægsloven og udgifterne forbundet dermed til et selvstyrejet aktieselskab. Det vil forudsætte at der tilvejebringes en lovhjemmel til etablering af et aktieselskab med det formål at varetage opgaverne omfattet af anlægsloven og de dermed forbundne anlægsudgifter.

For både den danske stat og en anden ekstern långiver er der en række forhold, som vil blive tillagt vægt for forhandling og fastsættelse af lånebetingelserne ved finansiering af anlægsopgaverne omfattet af anlægsloven. Det har således blandt andet betydning for investors vurdering, hvorvidt vandkraftaktiviteterne kan adskilles fra Nukissiorfiit's øvrige aktiviteter, om der kan stilles aktiver til sikkerhed for lån, juridiske rammer for et selvstyrejet aktieselskab og selskabets kapitalisering. Videre kan det være af betydning for långivere, at den samlede finansiering tilvejebringes både som statslån og fra andre finansieringskilder.

Med forslaget gives Naalakkersuisut en bemyndigelse til at adressere og forhandle en løsning på en række grundlæggende forudsætninger, herunder de ovenfor nævnte, for at kunne optage lån på de gunstigst mulige vilkår.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget ændrer ikke de grundlæggende økonomiske beregninger bag anlægsloven, og forslaget indebærer alene en udvidet ramme for forhandling og indgåelse af aftaler om finansiering af anlægsopgaverne på de vilkår, som gælder for statslige genudlån og lån fra andre finansieringskilder. Forslaget medfører derfor hverken økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget indebærer ingen konsekvenser for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget indebærer ingen konsekvenser for miljøet, naturen eller folkesundheden.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget indebærer ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for borgerne.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget har ingen andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har i perioden fra den 3. juli 2022 til den 3. august 2022 været sendt i høring hos følgende interessenter:

Avannaata Kommunua, Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunua, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, KANUNUPE, SIK, GE, Mittarfeqarfiit, Nukissiorfiit,

Royal Arctic Line A/S, Asiaq, Grønlandsbanken A/S, BankNordik, Visit Greenland, Transparency Greenland, WWF Greenland, KNAPK, Grønlands Naturinstitut, Timmiaq, KNI A/S og Grønlands Nationalmuseum & Arkiv.

Forslaget har desuden været tilgængeligt på høringsportalen i den ovennævnte periode.

Hovedpunkterne i modtagne hørings svar er omtalt og kommenteret nedenfor i bilag 2.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at genudlåne et lån optaget af landskassen til Nukissiorfiit eller et selvstyrejet aktieselskab til finansiering af anlægsprojekter og udgifter omfattet af anlægsloven. Bestemmelsen viderefører den gældende bestemmelse i anlægslovens § 5 med den ændring i § 5, stk. 2, at Naalakkersuisut kan foretage genudlån til et selvstyrejet aktieselskab.

Landskassens optagelse af lån skal ske inden for rammerne af § 6 i Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber med senere ændringer (budgetloven). Det er vurderingen, at lån til et selvstyrejet aktieselskab som led i en samlet finansiering af anlægsprojekterne omfattet af anlægsloven vil overholde betingelserne i § 6 i budgetloven, som der er nærmere redegjort for i bemærkningerne til den gældende Inatsisartutlov.

Til nr. 2.

Den gældende bestemmelse i § 6 ophæves. Bestemmelsen i den gældende § 6 bemyndiger Naalakkersuisut til at indgå en BOT-aftale med en eller flere private parter om anlæg, finansiering og drift af anlæggene omfattet af anlægsloven. Indgåelse af en BOT-aftale vurderes både at være finansieringsmæssigt mindre fordelagtig, og iværksættelse af et BOT-udbud vil betyde en risiko for udskydelse af anlæggelse af vandkraftværkerne. Af de grunde foreslås den gældende bestemmelse ophævet.

(Til § 6, stk. 1)

Den foreslåede bestemmelse giver Naalakkersuisut en bemyndigelse til at bestemme, at opgaverne omfattet af §§ 2-4, og udgifterne forbundet dermed, overdrages helt eller delvis til et selvstyrejet aktieselskab. Bemyndigelsen vil finde anvendelse i forbindelse med forhandling af lånevilkår med staten om et genudlån eller forhandlinger med andre långivere. Naalakkersuisut udøver funktionen som generalforsamling i selvstyrejede aktieselskaber, og Naalakkersuisut vil som led i denne funktion kunne træffe beslutninger om selskabets organisatoriske forhold, herunder fastsættelse af vedtægter, ledelse m.v., som er nødvendige for dels opfyldelse af anlægslovens formål, og som kan imødekomme de krav og betingelser for optagelse af lån til finansiering af anlægsprojekterne omfattet af loven. Overdragelse af opgaver omfattet af §§ 2-4 vil forudsætte at der tilvejebringes en lovhjemmel til etablering af

et selvstyrejet aktieselskab med det formål at anlægge, finansiere og drive vandkraftanlæg omfattende af anlægsloven.

(Til § 6, stk. 2)

Det foreslås, at Naalakkersuisut bemyndiges til at tegne aktiekapital eller forhøje aktiekapitalen i et selvstyrejet aktieselskab, der overdrages opgaverne efter anlægsloven med anlæg, finansiering og drift af de vandkraftanlæg, der er omfattet af anlægsloven.

Kapitalindskud kan ske ved apportindskud af bestående vandkraftaktiver og ved kontant indskud af aktiekapital og ansvarlig lånekapital. Fastsættelse af størrelse af selskabets kapital og sammensætning af denne vil være et forhold, som vil være afgørende for betingelser for lånoptagning, og det vil være et forhold, som vil være genstand for forhandling med långivere, hvad enten der er tale om statslige genudlån eller lån fra andre eksterne långivere.

(Til § 6, stk. 3)

Det foreslås, at Naalakkersuisut bemyndiges til at kunne stille garanti for lånoptagelsen i regi af et selvstyrejet aktieselskab indenfor den i lovens § 5, stk. 1 fastsatte låneramme for landskassen på 3,1 mia. kr. Grønlands Selvstyre har i mange år fastholdt et princip om ikke at stille garanti for optagelse af lån i sine selskaber. Dette for at sikre, at selskabernes bestyrelser holder fokus på at sikre en ansvarlig drift, herunder i henhold til aktieselskabsloven blandt andet at følge op på planer, budgetter og lignende, samt tage stilling til rapporter om selskabets likviditet, ordrebeholdning, væsentlige dispositioner, overordnede forsikringsforhold, finansieringsforhold, pengestrømme og særlige risici. Selvstyrets garantistillelse for eksterne långivere for lån ydet til et selvstyrejet aktieselskab vil kunne være et element, der kan indgå i forhandlinger om vilkår og betingelser med långivere.

Anlæg af de pågældende vandkraftværker vil under alle omstændigheder være af fundamental national interesse, som Grønlands Selvstyre kan forventes at ville hæfte for, hvis økonomien i projekterne skrider.

Til § 2

Bestemmelsen angiver forslagets ikrafttrædelsestidspunkt. Det foreslås, at lovændringen træder i kraft den 1. december 2022.

Forslaget sammenholdt med gældende lov	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1 I Inatsisartutlov nr. 22 af 1. december 2021 om rammebetingelser for anlæg, finansiering og drift af vandkraftværker med tilhørende faciliteter til forsyning af Nuuk samt Qasigiannugit og Aasiaat foretages følgende ændringer:
§ 5, stk. 2: ”Naalakkersuisut kan genudlåne lånoptaget efter stk. 1 til Nukissiorfiit til finansiering af anlægsprojekter omfattet af loven.”	1. § 5, stk. 2, affattes således: ” Naalakkersuisut kan genudlåne lånoptaget efter stk. 1 til Nukissiorfiit eller til et selvstyrejet selskab, jf. § 6, til finansiering af anlægsprojekter omfattet af denne Inatsisartutlov.”
§ 6. Naalakkersuisut kan, såfremt det er anlægsmæssigt, finansieringsmæssigt og driftsmæssigt fordelagtigt, indgå aftale med en eller flere private parter om anlæg, finansiering og drift af anlæggene, og om overdragelse til Grønlands Selvstyre af vandkraftværkerne med tilhørende faciliteter efter et nærmere fastsat tidspunkt.”	2. § 6 affattes således: ” Naalakkersuisut kan bestemme, at opgaverne omfattet af §§ 2-4, og udgifterne forbundet dermed, overdrages helt eller delvis til et selvstyrejet aktieselskab. <i>Stk. 2.</i> Efter gældende regler om bevillingsmæssig hjemmel kan Naalakkersuisut afgive bindende erklæring til eksterne långivere i et selskab oprettet efter stk. 1 om, at Grønlands Selvstyre vil indskyde aktiekapital og ansvarlig lånekapital.”
	§ 2 Denne Inatsisartutlov træder i kraft den 1. december 2022.

Høringsnotat

Forslag til: Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov nr. 22 af 1. december 2021 om rammebetingelser for anlæg, finansiering og drift af vandkraftværker med tilhørende faciliteter til forsyning af Nuuk samt Qasigiannguit og Aasiaat

Indledning

Forslaget har til formål at give Naalakkersuisut en udvidet bemyndigelse til at træffe beslutning om og forhandle aftale om den økonomisk bedst mulige finansiering af anlæggelse af vandkraftværker omfattet af Inatsisartutlov om rammebetingelser for anlæg, finansiering og drift af vandkraftværker med tilhørende faciliteter til forsyning af Nuuk samt Qasigiannguit og Aasiaat (anlægsloven).

Generelle bemærkninger til lovforslaget

Høringen viser, at der er generel tilslutning til at udvide Naalakkersuisut's bemyndigelse til at forhandle rammer og vilkår for at opnå den økonomisk bedst mulige finansiering af anlæggelse af vandkraftværkerne omfattet (anlægsloven).

Oversigt over hørte organisationer, myndigheder mv.

Lovforslaget har været sendt i offentlig høring den 3. juli 2022 med høringsfrist den 3. august 2022. Forslaget har i samme periode været sendt til myndigheder, organisationer, foreninger mv. anført på høringslisten:

Avannaata Kommunia
Kommune Qeqertalik
Qeqqata Kommunia
Kommuneqarfik Sermersooq
Kommune Kujalleq
KANUNUPE
SIK (Sulinermik Inuussutissarsiuqartut Kattuffiat)
Grønlands Erhverv (GE)
Mittarfeqarfiit
Nukissiorfiit
Royal Arctic Line A/S
Asiaq
Grønlandsbanken A/S
BankNordik
Visit Greenland
Transparency Greenland

WWF Greenland
KNAPK
Grønlands Naturinstitut
Timmiaq
KNI A/S
Grønlands Nationalmuseum & Arkiv

Der er modtaget høringsvar fra følgende

- Grønlands Erhverv (GE)
- Kommuneqarfik Sermersooq

Høringsvarene er offentliggjort på høringsportalen på www.naalakkersuisut.gl sammen med dette høringsdokument.

Høringsvar fra Grønlands Erhverv (GE)

GE anfører:

”Grønlands Erhverv er forstående overfor at der ønskes etableret et aktieselskab der skal stå for byggeriet af de to vandkraftværker, under hensyntagen til at opnå den bedste finansiering. Det fremgår ikke klart af selve loven at selskabet skal stå for driften i en vis periode, hvorimod det fremgår af bemærkningerne, ”Med forslaget gøres det muligt: at anlæg, finansiering og drift af vandkraftværker omfattet af anlægsloven kan overdrages til et helt eller delvis selvstyrejet aktieselskab.

Grønlands Erhverv anser det ikke for hensigtsmæssigt, at der etableres to el-selskaber her i landet. Det bør overvejes, om det ikke er mere hensigtsmæssigt at omdanne Nukissiorfiit til et aktieselskab eller en Selvstændig Offentlig Virksomhed (SOV) alternativt bør der indsættes en bestemmelse om at projektselskabet opløses efter en given periode, hvorefter vandkraftværkerne overdrages til Nukissiorfiit.

GE formoder, at det fortsat er Nukissiorfiit, der står for driften af vandkraftværkerne, da kompetencerne hertil er i Nukissiorfiit. Hvis der etableres et nyt selskab, bør det sikres, at der laves aftaler mellem Nukissiorfiit og det nye selskab således at de begrænsede kompetencer ikke spredes ud på flere selskaber.

I bemærkningerne til de økonomiske konsekvenser for det offentlige står at forslaget medfører hverken økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

Grønlands Erhverv skal anbefale, at dette uddybes så det fremgår, at der er økonomiske konsekvenser ved etablering af et aktieselskab med bestyrelse, direktion og medarbejdere. Det er muligt, at de ekstra omkostninger modsvares af bedre finansiering, ved at det er et aktieselskab.

I det omfang det er muligt, bør det fremgå hvor store omkostningerne til etablering af et

aktieselskab forventes at blive, sammenholdt med forventninger til den bedre finansiering. GE skal også anbefale at de økonomiske konsekvenser ved omdannelse af Nukissiorfiit beskrives, så det fremgår hvilke økonomiske fordele/ulemper der er ved de to modeller.

Naalakkersuisut's kommentar

Forslaget ændrer ikke ved, at Nukissiorfiit fortsat vil varetage forsyning af forbrugerne med elektricitet og fjernvarme, og at Nukissiorfiit uændret er forpligtet til at opretholde en effektiv og tilstrækkelig el- og fjernvarmeforsyning til forbrugerne i byer og bygder som fastsat i Landstingsforordning nr. 14 af 6. november 1997 om energiforsyning. Naalakkersuisut har med forslaget ikke planer om at omdanne Nukissiorfiit til et aktieselskab eller en Selvstændig Offentlig Virksomhed (SOV).

Vælger man at udnytte den udvidede bemyndigelse i forlaget til at overdrage anlæg, finansiering og drift af vandkraftværkerne til et selvstyrejet aktieselskab vil dette ske for at sikre den økonomisk bedst mulige finansiering af anlæggelse af vandkraftværkerne omfattet (anlægsloven).

Grønlands Erhverv anbefaler, at det uddybes, så det fremgår, at der er økonomiske konsekvenser ved etablering af et aktieselskab med bestyrelse, direktion og medarbejdere. Naalakkersuisut er enig i, at det har nogle økonomiske og regnskabsmæssige konsekvenser ved at omorganisere vandkraftaktiviteter og dertil knyttede aktiver med det formål at kunne forhandle den bedst mulige finansiering på plads. Samlet vurderes det, at ekstra omkostninger forbundet med etablering af et aktieselskab vil modsvares af besparelser som følge af en bedre finansiering. En endelig opgørelse af de økonomiske og regnskabsmæssige konsekvenser ved etablering af et aktieselskab vil dog først kunne opgøres, når betingelser og vilkår for en samlet finansiering er forhandlet med långiverne.

Under alle omstændigheder taler rationelle og driftsøkonomiske grunde for, at Nukissiorfiit fortsat skal varetage den egentlige drift af de nye vandkraftværker på kontrakt med et nyt etableret selvstyrejet aktieselskab. Naalakkersuisut deler derfor samme opfattelse som GE, at såfremt der etableres et nyt selskab, skal det sikres, at der laves aftaler mellem Nukissiorfiit og det nye selskab for bedst muligt at udnytte Nukissiorfiit's kompetencer indenfor vandkraft.

Høringssvar fra Kommuneqarfik Sermersooq

Kommuneqarfik Sermersooq har oplyst, at kommunen ingen bemærkninger har til denne høring.